

Prawa rodzica

OPIEKA, ALIMENTY, WSPARCIE

Stan prawny: czerwiec 2026

OBOWIĄZEK WZAJEMNEGO WSPARCIA

Art. 87 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Rodzice i dzieci są zobowiązani do wzajemnego szacunku oraz wspierania się.

Pomoc rodzicom to nie tylko obowiązek moralny, ale w określonych sytuacjach także obowiązek prawny.

WSPARCIE RODZICÓW

W zależności od możliwości i sytuacji rodzinnej, pomoc dzieci wobec rodziców może obejmować:

WSPARCIE FINANSOWE

- leki
- leczenie
- sprzęt medyczny

POMOC CODZIENNA

- zakupy
- wizyty lekarskie
- rehabilitacja

WSPARCIE EMOCJONALNE

- rozmowa
- obecność
- bezpieczeństwo

W miarę pogarszania się zdrowia rodziców, konieczne może być zorganizowanie opieki całodobowej – samodzielnie lub we współpracy z profesjonalnymi instytucjami. W takich przypadkach doskonale sprawdzają się urządzenia technologiczne, które pozwalają np. zdalnie monitorować aktywność, sprawdzać lokalizację w czasie rzeczywistym, a nawet ustawić tzw. strefy bezpieczeństwa (np. dom, ogród). Tego rodzaju rozwiązania pomagają nie tylko opiekunom, ale przede wszystkim dają seniorom większe poczucie niezależności i bezpieczeństwa.

WSPARCIE INSTYTUCJONALNE W ORGANIZACJI OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI

**MOPS/GOPS
/CUS MOGĄ
ZAPEWNIĆ:**

pomoc finansową
i rzeczową

doradztwo dotyczące
świadczeń i zasiłków

opiekę dzienną
lub całodobową w Domu
Pomocy Społecznej

dostęp do pielęgniarek
środowiskowych,
opiekunów i rehabilitantów

KONSEKWENCJE ZANIEDBANIA OPIEKI.

Brak odpowiedniej opieki nad osobami starszymi może mieć poważne skutki – nie tylko zdrowotne, ale i prawne. Osoby w podeszłym wieku są szczególnie narażone na: **urazy** związane z upadkami, **pogorszenie zdrowia psychicznego** na skutek izolacji i pogłębiające się **choroby przewlekłe**.

KONSEKWENCJE PRAWNE ZANIEDBANIA OPIEKI NAD STARSZYMI OSOBAMI

Zaniedbania w opiece mogą prowadzić do osłabienia relacji rodzinnych, pogorszenia kondycji psychicznej seniora, a nawet przemocy domowej. W skrajnych przypadkach prawo przewiduje konsekwencje:

- **odpowiedzialność cywilna** – za brak opieki nad rodzicami, jeśli wskutek rażącego zaniedbania senior dozna szkody – np. materialnej, zdrowotnej lub emocjonalnej – sąd może orzec obowiązek: wypłaty odszkodowania, pokrycia kosztów leczenia lub opieki oraz częściowego utrzymania
- **możliwość wydziedziczenia** przez rodzica w testamencie
- **odpowiedzialność karna**, jeśli doszło do narażenia życia lub zdrowia.

Polskie prawo nie nakłada ogólnego obowiązku codziennej opieki nad rodzicami, jednak Kodeks Karny przewiduje odpowiedzialność za porzucenie osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji, co może skutkować: **karą grzywny, karą ograniczeniem wolności** czy **pozbawieniem wolności** – jeśli zaniedbanie doprowadziło do zagrożenia życia lub zdrowia.

WSPARCIE FINANSOWE DLA OPIEKUNÓW

Aby wspomóc osoby bliskie, które zajmują się chorym seniorem, prawo umożliwia skorzystanie z **zasiłku opiekuńczego**. Jest to specjalne świadczenie z **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych** przyznawane osobom objętym ubezpieczeniem chorobowym, które tymczasowo przerwały pracę, gdyż tego wymaga opieka nad chorym członkiem rodziny.

80%

podstawy wymiaru zasiłku

tj. przeciętne miesięczne wynagrodzenie z ostatnich 12 miesięcy.

14 dni

w roku

płatnego zasiłku na opiekę nad chorym rodzicem (jeśli mieszkacie razem i brak innych domowników mogących zapewnić opiekę). Wlicza się w ogólny limit 60 dni/rok).

Z-15B

wymagany wniosek

do uzyskania zasiłku niezbędne jest zaświadczenie lekarskie.

DODATKOWE UPRAWNIENIA PRACOWNICZE

URLOP OPIEKUŃCZY

5 dni bezpłatnego urlopu

SKŁA WYŻSZA

w pilnych, nagłych sytuacjach rodzinnych: 2 dni lub 16 godzin w roku, 50% wynagrodzenia

ALIMENTY DLA RODZICÓW

Kodeks rodzinny i opiekuńczy również odnosi się do obowiązku alimentacyjnego dzieci wobec rodziców. Alimenty na rodzica to obowiązek prawny, który spoczywa na dorosłych dzieciach. Aby rodzic mógł ich żądać, musi znajdować się w stanie niedostatku, a dzieci muszą dysponować odpowiednimi możliwościami finansowymi i zarobkowymi, które pozwalają na świadczenie bez uszczerbku dla utrzymania własnej rodziny.

Dowiedz się więcej! Skorzystaj z systemu nieodpłatnej pomocy zdalnie lub stacjonarnie w całej Polsce!

np.ms.gov.pl | pomocprawna.sc.org.pl

Odwiędź
naszą stronę!

